

21.	286021P	od drogi gminnej 286009P - Kosmowo - do drogi powiatowej 2160P
22.	286022P	Nidom - Goraniec
23.	286023P	Żydowo - do drogi krajowej nr 15
24.	286024P	Żydowo - Jelitowo
25.	286025P	Żydowo - Potrymowo
26.	286026P	Goraniec od drogi powiatowej 2160P - Goraniec
27.	286027P	Goraniec - Goraniec
28.	286028P	Nidom - Golimowo - Szczytniki Czerniejewskie
29.	286029P	Kąpiel - do drogi gminnej 286028P
30.	286030P	Pakszyn - do drogi gminnej 286029P
31.	286031P	Szczytniki Czerniejewskie - Kosowo do drogi krajowej nr 15
32.	286032P	Graby - Czerniejewo
33.	286033P	Pakszyn do drogi 286012P - Pakszyn
34.	286034P	granica gminy - Pakszyn
35.	286035P	Pakszynek - Pakszynek
36.	286036P	Szczytniki Czerniejewskie od drogi 286015P - Szczytniki Czerniejewskie
37.	300225P	Gniezno - Gębarzewo - Goraniec
38.	285022P	Leśniewo - Pawłowo
39.	321032P	granica gminy - Rakowo - Czerniejewo

źródło: Urząd Miasta i Gminy Czerniejewo

źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czerniejewo, 2010

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Poznaniu w roku 2010 przeprowadziła pomiar ruchu drogowego na terenie gminy Czerniejewo na drodze krajowej nr 15 na odcinkach: Września – Żydowo, Żydowo – Gniezno. Z zebranych danych wynika, że średni dobowy ruch (SDR) kształtuje się na poziomie od 6998 do 8382 pojazdów silnikowych, w tym znaczny udział, tj. ok. 25% stanowią samochody ciężarowe (samochody ciężarowe z przyczepą, bez przyczepy, autobusy) (tabela 23.). Duży ruch wiąże się ze wzmożoną emisją hałasu ze środków transportu, która może być uciążliwa szczególnie dla części mieszkańców Żydowa, w którym to droga przebiega przez centrum, w sąsiedztwie zwartej zabudowy jedno i wielorodzinnej. Ze względu na brak elementów ochrony akustycznej problem ten jest istotny na terenie wspomnianej miejscowości. **W latach 2008-2010 nie wykonywano badań terenowych emisji hałasu dla tego odcinka drogi.**

Tabela 23. Średni dobowy pomiar ruchu w 2010 r.

Długość	Nazwa odcinka	Pojazdy silnikowe ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych							
			Motocykle	Sam. Osobowe minibusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. Ciężarowe bez przyczepy	Samochody ciężarowe z przyczepą	Autobusy	Ciągniki rolnicze	Rowerzy
13,2	Września – Żydowo	6998	15	4491	730	341	1350	60	11	1
9,6	Żydowo -	8382	33	5692	870	357	1351	74	5	18

Długość	Nazwa odcinka	Pojazdy silnikowe ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych							
			Motocykle	Sam. Osobowe minibusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. Ciężarowe bez przyczepy	Samochody ciężarowe z przyczepą	Autobusy	Ciągniki rolnicze	Rowerzy
	Gniezno									

źródło: GDDKiA, 2010

Problem hałasu komunikacyjnego – kolejowego, ze względu na subiektywnie mniejszą dokuczliwość powodowaną ograniczoną częstotliwością kursowania pociągów na omawianym obszarze ma marginalne znaczenie. Przez teren gminy Czarniejewo przebiega jedna dwutorowa linia kolejowa relacji: Jarocin – Września – Gniezno ze stacjami w Szczytnikach Czarniejewskich, Gębarzewie i Żydowie. Zlokalizowana jest we wschodniej części gminy, pomiędzy miejscowościami Krzekotowice oraz Wilkoniczki. W większości linia przebiega przez tereny użytków rolnych, na niewielkich odcinkach towarzyszy jej rozproszona zabudowa jednorodzinna (wschodnia część gminy - rys.7.). **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu nie przeprowadzał badań monitoringowych emisji hałasu na przedstawionym odcinku.**

Na terenie gminy Czarniejewo brak dużych zakładów przemysłowych. Żadne z funkcjonujących przedsiębiorstw nie posiadają decyzji ustalającej dopuszczalną emisję hałasu. Działalność gospodarcza na terenie gminy prowadzona jest w większości przez małe lub średnie firmy. Istotnym źródłem hałasu mogą być obiekty usługowe, najczęściej warsztaty mechaniki pojazdowej, warsztaty blacharskie, ślusarskie, stolarskie itp. Poziomy hałasów przemysłowych kształtują się w sposób indywidualny dla każdego obiektu i są zależne od zbioru maszyn i urządzeń hałasotwórczych, izolacyjności budynków oraz prowadzonego procesu technologicznego i usług. Ich wpływ na ogólny klimat akustyczny gminy Czarniejewo nie jest znaczący, jednak mogą być przyczyną negatywnych skutków odczuwalnych przez osoby zamieszkujące w ich najbliższym sąsiedztwie.

Stan klimatu akustycznego jest jednym z najistotniejszych czynników określających jakość środowiska. Hałas jest bezpośrednio odczuwalny przez człowieka, ma fundamentalne znaczenie dla możliwości odpoczynku i regeneracji sił, a narażenie na jego długotrwałe działanie może stwarzać zagrożenie dla zdrowia.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 826 ze zm.). Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób zagospodarowania. Dla poszczególnych terenów podano dopuszczalny równoważny poziom hałasu w porze dziennej (6:00 – 22:00) i nocnej (22:00 – 6:00) oraz dopuszczalne wartości wskaźników długookresowych dla poszczególnych rodzajów źródeł hałasu i przedziałów czasowych (tabela 37.). Dla hałasów drogowych i kolejowych dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze

dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45 – 55 dB. Wartości te są wymagane zarówno w przypadku wskaźników oceny hałasu stosowanych w polityce długookresowej, jak i w odniesieniu do jednej doby.

Tabela 24. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1.	a. Strefa ochronna „A” uzdrowiska, b. tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b. tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c. tereny domów opieki społecznej d. tereny szpitali w miastach	55	50	50	40
3.	a. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b. tereny zabudowy zagrodowej c. tereny rekreacyjno- wypoczynkowe ²⁾ d. tereny mieszkaniowo- usługowe	60	50	55	45
4.	tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	65	55	55	45

¹ - wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei liniowych,

² - w przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy,

³ - strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Spełnienie wymogów Rozporządzenia nie gwarantuje mieszkańcom warunków, w których nie występuje uciążliwe oddziaływanie hałasu. Przyjęte standardy stanowią kompromis pomiędzy oczekiwaniami i realnymi możliwościami ograniczania hałasów komunikacyjnych.

W latach 2008 – 2010 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu nie przeprowadzał pomiaru hałasu drogowego, ani kolejowego na obszarze gminy Czarniejewo.

W związku z brakiem aktualnych danych o wielkości emisji hałasu przeprowadzono symulację w oparciu o prognozę ruchu pojazdów z 2010 r. na odcinku drogi krajowej nr 15, przebiegającym przez miejscowość Żydowo. Do obliczeń przyjęto średni dobowy ruch na poziomie 8382 pojazdów, w tym 21,3% stanowiły samochody ciężarowe. Klimat akustyczny dla wybranego odcinka określono

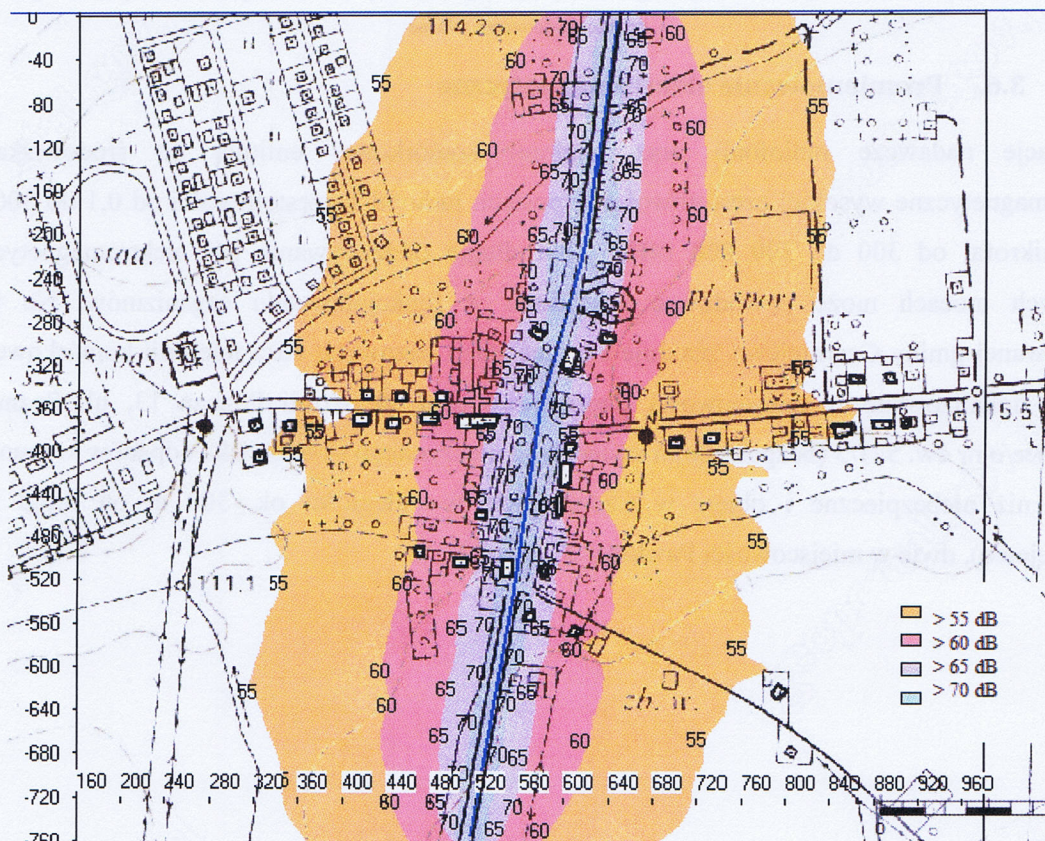

df

za pomocą programu obliczeniowego zgodnego z polską normą XPS 31-133. Obliczenia dotyczyły pory dziennej rozumianej jako przedział czasowy od godziny 6:00 do 22:00 oraz pory nocnej – od godziny 22:00 do 6:00. W sąsiedztwie analizowanej drogi znajduje się zabudowa wielorodzinna oraz obiekty produkcyjno – usługowe, dopuszczalny poziom hałasu dla tych obszarów wynosi 60 dB(A) w porze dziennej i 50 dB(A) w porze nocnej.

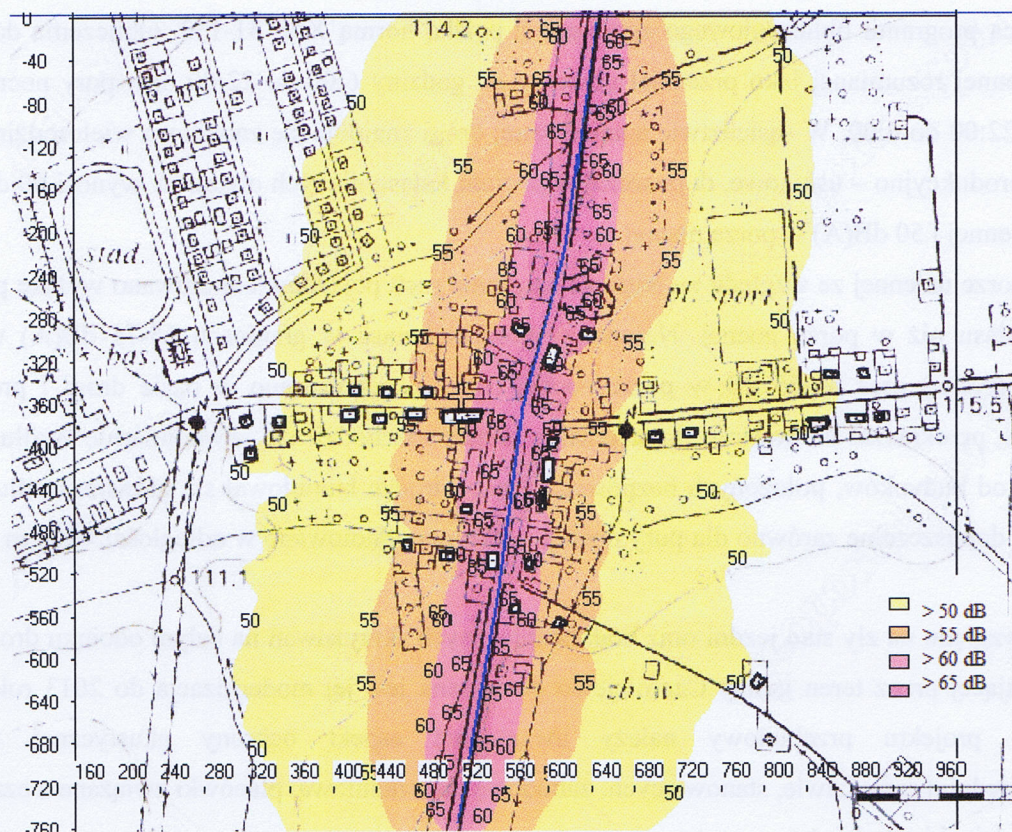
W porze dziennej ze względu na większe natężenie ruch pojazdów odnotowano wyższe poziomy emisji hałasu niż w porze nocnej. Najwyższy poziom hałasu w granicach 65-75 dB(A) w porze dziennej (rys.6.) oraz 60-65 dB w porze nocnej (rys.7.), odnotowano w pasie drogi i promieniu ok. 50 m, przekraczał on wartość dopuszczalną. Hałas rozchodził się równomiernie wzdłuż drogi, odbijany od budynków, położonych bezpośrednio przy drodze kumulował się głównie wzdłuż jedni. Wartości dopuszczalne zarówno dla pory nocnej i dziennej odnotowano w odległości >100 m od pasa drogi.

Ze względu na zły stan jezdni oraz brak bezpiecznych skrzyżowań na całym odcinku drogi nr 15 przebiegającej przez teren gminy Czerniejewo planowana jest jej modernizacja do 2013 roku. Przy realizacji projektu przebudowy należy uwzględnić aspekt ochrony akustycznej terenów w bezpośrednim sąsiedztwie, stanowiących: zabudowę mieszkaniową, placówki związane z czasowym pobylem dzieci i młodzieży

Rys.6. Model rozprzestrzenia się hałasu drogowego na odcinku drogi krajowej nr 15 w miejscowości Żydowo – pora dziennea

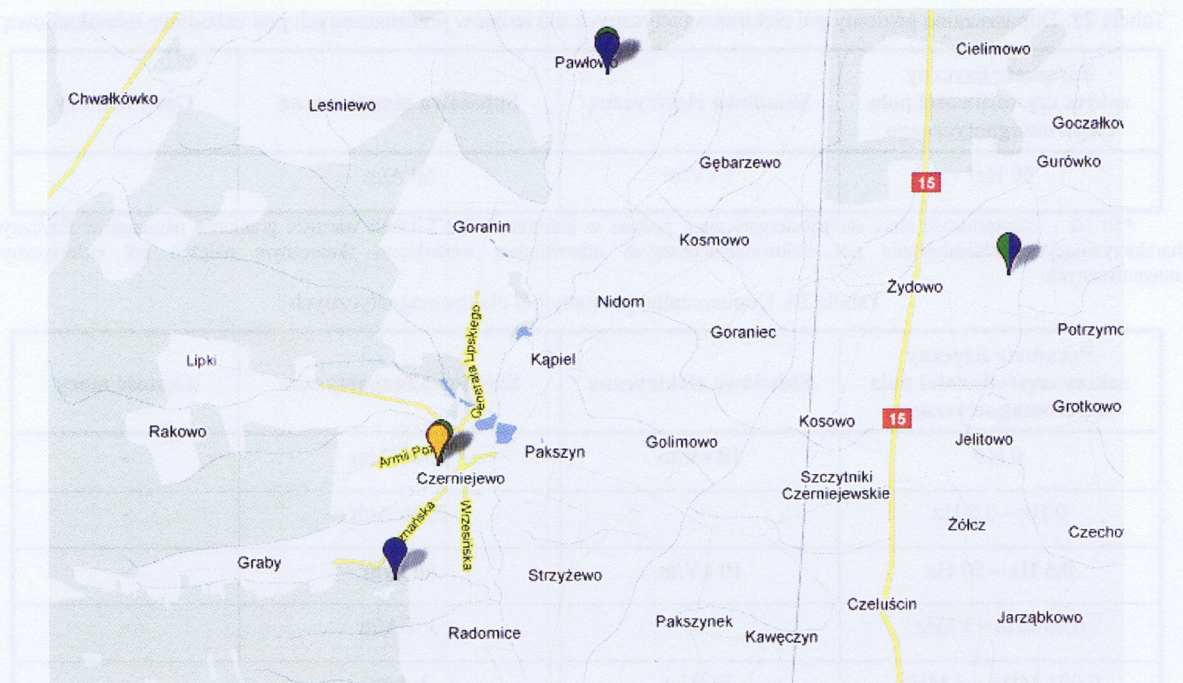
źródło: opracowanie własne

Rys.7. Model rozprzestrzenia się hałasu drogowego na odcinku drogi krajowej nr 15 w miejscowości Żydowo – pora nocna
źródło: opracowanie własne

3.6. Promieniowanie elektromagnetyczne

Stacje nadawcze radiofonii oraz telefonii komórkowej emitują do środowiska fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci: radiofal o częstotliwości od 0,1 do 300 MHz oraz mikrofal od 300 do 300 000 MHz. Zbyt długie oddziaływanie pól elektromagnetycznych o dużych mocach może powodować zakłócenia w funkcjonowaniu organizmów. Na terenie analizowanej gminy Czarniejewo znajduje się pięć stacji bazowych sieci telefonii komórkowej, trzy z nich zlokalizowano w miejscowości Czarniejewo przy ul. Armii Poznań 13, ul. Poznańskiej na działce o nr ew. 521/3 (bezpośrednim sąsiedztwie nieczynnego składowiska odpadów komunalnych innych niż niebezpieczne i objęte w Czarniejewie w odległości ok. 300 m od drogi Nekla-Czarniejewo), dwie w miejscowości Pawłowo 21 (rys.8.).

Rys.8. Rozmieszczenie stacji bazowych sieci komórkowej na obszarze gminy Czarniejewo

źródło: <http://mapa.btsearch.pl/>

Do źródeł promieniowania elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz na terenie gminy Czarniejewo zaliczono napowietrzne linie energetyczne oraz stacje transformatorowe w tym:

- linię napowietrzną 220 kV „Czerwonak – Pątnów”, będącą własnością Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. Stanowi ona ważny element sieci przesyłowej krajowego systemu elektromagnetycznego i umożliwia wprowadzenie znacznej mocy elektrycznej z elektrowni do stacji 220/110/15 kV „Czerwonak” znajdujących się na obszarze aglomeracji poznańskiej. Długość linii na terenie gminy wynosi 17 km,
- linię elektroenergetyczną 100 kV o przebiegu Czarniejewo – Skierszewo, Czarniejewo – Gniezno Południe i Czarniejewo – Września,
- sieć średniego napięcia 15 kV zasilająca stacje transformatorowe 15/0,4 kV, zasilana ze stacji transformatorowych 110/15 kV: „Fałkowo”, „Czerwonak”, „Gniezno” i „Września”,
- sieć stacji transformatorowych 15/0,3 kV niskiego napięcia, dostarczające energię bezpośrednio do urządzeń odbiorczych konsumentów sieci elektrycznej.

Dopuszczalne poziomy PEM w celu ochrony ludności przed promieniowaniem elektromagnetycznym ustalono w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie *dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych oraz sposobu sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz. U. z 2003 r. Nr 192, poz. 1182 i 1183). Wpływ promieniowania elektromagnetycznego zależy od wysokości natężenia oraz częstotliwości, dlatego dopuszczalne wartości poziomów pól elektromagnetycznych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz dla miejsc dostępnych dla ludności określono w kolejnych pasmach częstotliwości i przedstawiono w tabelach 25, 26.

Tabela 25. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową

Parametr fizyczny zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego	Składowa elektryczna	Składowa magnetyczna	Gęstość mocy
50 Hz*	1 kV/m	60 A/m	-

*50 Hz – częstotliwość sieci elektroenergetycznej, podane w kolumnach 2 i 3 tabeli wartości graniczne parametrów fizycznych charakteryzujących oddziaływanie pól elektromagnetycznych odpowiadają wartościom skutecznym natężeń pól elektrycznych i magnetycznych

Tabela 26. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych

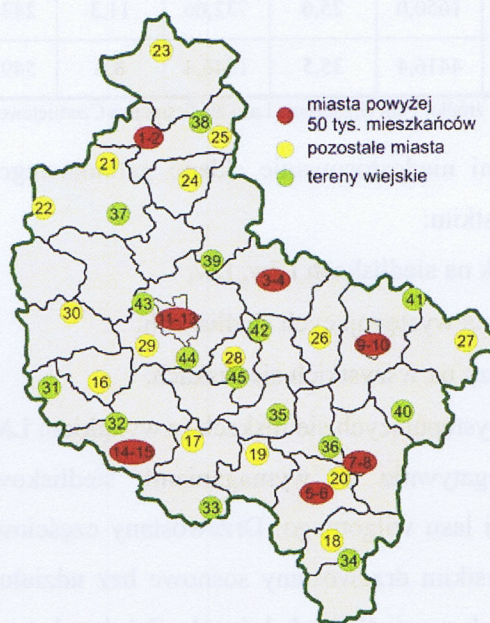
Parametr fizyczny zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego	Składowa elektryczna	Składowa magnetyczna	Gęstość mocy
0 Hz	10 kV/m	2500 A/m	-
0 Hz – 0,5 Hz	-	2500 A/m	-
0,5 Hz – 50 Hz	10 kV/m	60 A/m	-
0,05 kHz – 1 kHz	-	3/ f A/m	-
0,001 MHz – 3 MHz	20 V/m	3 A/m	-
3 MHz – 300 MHz	7 V/m	-	-
300 MHz – 300 GHz	7 V/m	-	0,1 W/m ²

źródło: Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów Dz. U. z 2003 r. Nr 192 poz. 1883 ze zm., gdzie 1kHz = 1 000 Hz, 1 MHz = 1 000 000 kHz, 1 GHz = 1 000 000 000 Hz, f- częstotliwość wyrażona w jednostkach podanych w kolumnie pierwszej.

Zgodnie z zapisami zawartymi w ww. Rozporządzeniu margines bezpieczeństwa w odniesieniu do pól o częstotliwości 50 Hz (głównie stacje i linie energetyczne) przyjmuje się wartości 10kV/m dla składowej elektrycznej oraz 60 A/m dla składowej magnetycznej, jako graniczne dla okresowego przebywania ludzi. Wspomniane przepisy stanowią ponadto, że na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową natężenie pola elektrycznego nie może przekraczać wartości 1 kV/m, a natężenie pola magnetycznego 60 A/m.

Począwszy od roku 2008 monitoring pól elektromagnetycznych na terenie województwa wielkopolskiego realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 221, poz. 1645). Zgodnie z powyższym rozporządzeniem badania natężenia składowej elektrycznej pola przeprowadza się w cyklu trzyletnim w 135 punktach pomiarowych (po 45 na rok) rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa, w miejscach dostępnych dla ludności (rys.9.). Podczas badań dokonywanych w latach 2009-2010 przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, nie wyznaczono punktów pomiarowych na terenie gminy Czarniejewo. Najbliższe zlokalizowano w Gnieźnie, oddalonym o ok. 20 km w kierunku północno-wschodnim od miejscowości Czarniejewo, w roku 2008 przy ul. Orzeszkowej oraz Powstańców Wlkp., w 2009 r. przy ul. Witkowskiej, Roosvelta. Pomiary przeprowadzano za pomocą miernika PMM 8053A, sondą pomiarową PMM EP408

o zakresie od 1 MHz do 40 GHz, w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pole elektromagnetyczne. W punkcie pomiarowym w Gnieźnie oraz w pozostałych punktach na terenie Wielkopolski w analizowanych latach, nie stwierdzono przekroczeń poziomu dopuszczalnego, uzyskany wynik był poniżej zakresu czułości sondy $< 0,8 \text{ V/m}$ (7 V/m wartość dopuszczalna dla Polski dla zakresu częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz).

Rys.9. Lokalizacja punktów pomiarowych PEM w 2009 r.
źródło: Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w 2009 r.

Zgodnie z art. 124 ustawy *Prawo ochrony środowiska* Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów PEM określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Obecnie WIOŚ w Poznaniu nie posiada wykazu terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku z wyszczególnieniem terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz miejsc dostępnych dla ludności ponieważ przeprowadzone badania nie wykazały takich przekroczeń.

3.7. Przyroda

Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskowym typem lasu jest jednym z ważniejszych wskaźników wykorzystania zdolności produkcyjnych siedlisk leśnych. Jest to także interesujący wskaźnik bogactwa przyrodniczego, a głównie stopnia naturalności ekosystemów leśnych. Ocenę zgodności składu gatunkowego Nadleśnictwa Czarniejewo z siedliskiem dokonano zgodnie z wytycznymi Instrukcji urządzania lasu z 2003 r. i przedstawiono w poniższym zestawieniu (tabela 27.).

Tabela 27. Skład gatunkowy drzewostanu Nadleśnictwa Czarniejewo

Obręb Nadleśnictwo	Drzewostany o składzie gatunkowym								Ogółem	
	zgodnym		Częściowo zgodnym		Niezgodnym obojętnie		Niezgodnym negatywnie			
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Czerniejewo	2603,9	43,5	2766,4	46,2	313,79	5,2	305,49	5,1	5989,69	100
Nekla	3830,8	59,3	1650,0	25,6	732,66	11,3	243,62	3,8	6457,10	100
Ogółem Nadleśnictwo	6434,8	51,7	4416,4	35,5	1046,4	8,4	549,11	4,4	12446,8	100

źródło: Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Czerniejewo, 2009

Gatunkami powodującymi niedostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do wymagań siedliskowych są przede wszystkim:

- sosna, modrzew świerk na siedliskach Lśw, Lw,
- świerk, dąb czerwony na występujących siedliskach,
- nadmierny udział brzozy na wszystkich siedliskach,
- olcha na wszystkich występujących siedliskach (z wyjątkiem LMb, OI i OIJ).

Drzewostany niezgodne negatywnie z wymaganiami siedliskowymi występują w typach siedliskowych lasu świeżego i lasu wilgotnego. Drzewostany częściowo dostosowane do warunków siedliskowych to przede wszystkim drzewostany sosnowe bez udziału lub ze zbyt niskim udziałem dębu i innych drzew liściastych na siedliskach leśnych. Z leśnych typów siedliskowych największy udział mają siedliska borów suchych i borów świeżych wykształcone na piaszczysto-żwirowych gruntach. Na siedliskach żyzniejszych, w obrębie wysoczyzn morenowych, obserwuje się wzrost udziału lasów typu boru mieszanego świeżego, lasu świeżego i lasów mieszanych. Jednak i tak stanowi on niewielki procentowo obszar.

Kompleksy leśne gminy Czerniejewo nie wykazują wyraźniejszych uszkodzeń. Wskaźnik defoliacji kształtujący się na poziomie do 20% wskazuje na lekko uszkodzone drzewa i na stosunkowo dobry stan zdrowotny lasów na omawianym terenie. Uszkodzenia aparatu asymilacyjnego drzew są spowodowane głównie czynnikami antropogenicznymi (pyły i gazy, zmiany stosunków wodnych, uszkodzenia mechaniczne). Stan zdrowotny drzewostanów jesionowych określono jako zły, drzewostanów dębowych jako średni, a pozostałych jako dobry. Poprawy stanu istniejącego drzewostanu upatrywać należy w eliminacji źródeł emisji zanieczyszczeń, oraz w stosowaniu odpowiednich zabiegów pielęgnacyjnych w tym przebudowy drzewostanu przez cięcie renaturalizacyjnych. W Nadleśnictwie Czerniejewo średni wiek drzew określono na 58 lat (tabela. 46).

Nadleśnictwo Czerniejewo zaliczono do II kategorii zagrożenia pożarowego (średnie zagrożenie pożarowe). Ze względu na charakter siedlisk (duże urozmaicenie siedlisk) należy do najmniej zagrożonych pod względem pożarowym w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu.

W roku 2009 Zarządzeniem Nr 10/09 RDOŚ w Poznaniu z dnia 5 października 2009 r. w sprawie ustanowienia zdań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Modrzew Polski w Noskowie”

df

ustanowiono działania ochronne polegające na rozrzedzeniu samosiewu młodego pokolenia modrzewia polskiego poprzez wycięcie na powierzchni 0,35 ha około 3 m³ drobnicy oraz 1 m³ grubizny modrzewia polskiego.

Tabela 28. Cechy taksacyjne drzewostanów Nadleśnictwa Czerniejewo

Jednostka	Średni wiek	Przeciętny zapas (m ³ /ha)	Przeciętny przyrost (m ³ /ha)	Udział siedlisk borowych	Udział % gatunków iglastych
Obręb Czerniejewo	57	256	4,49	17,2	68,3
Obręb Nekla	59	254	4,31	20,8	60,6
Nadleśnictwo Czerniejewo	58	255	4,4	19	64,3

źródło: Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Czerniejewo, 2009

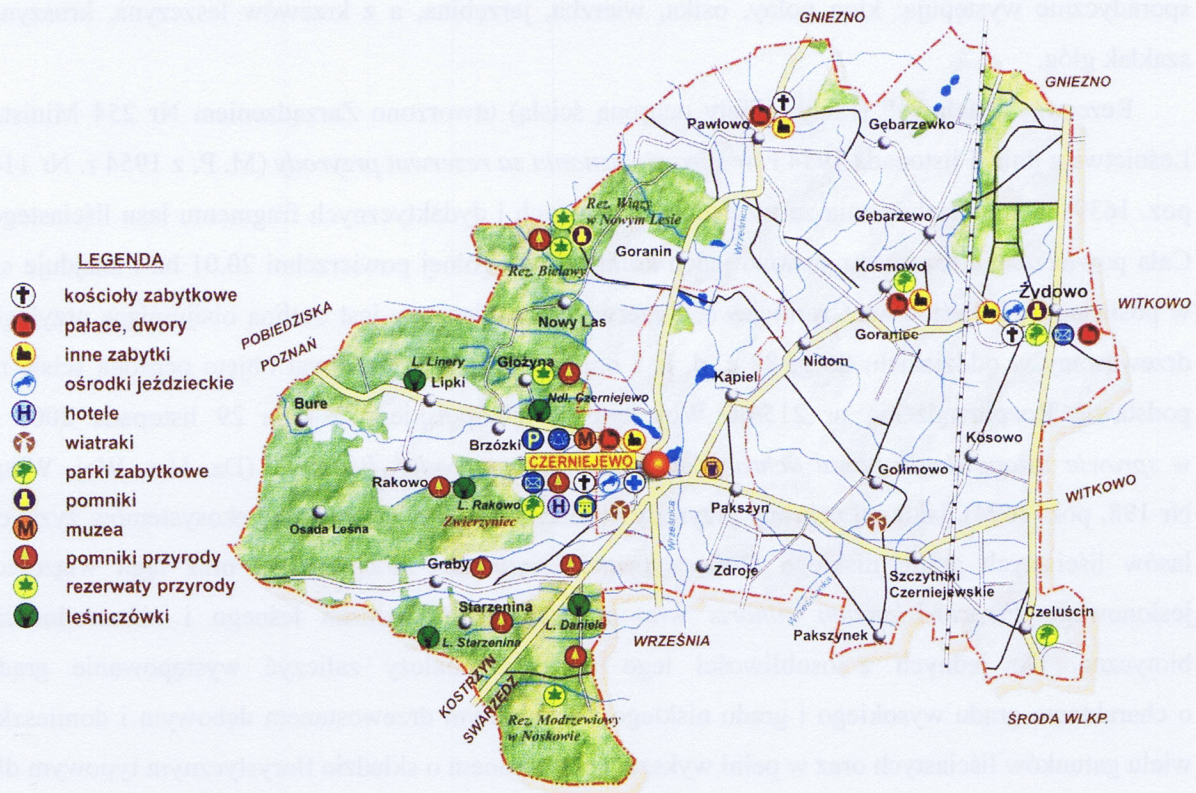
Na obszarze gminy Czerniejewo zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.) zdefiniowano trzy rezerwy przyrody (rys.10.) oraz pomniki przyrody. W rejestrze pomników przyrody objętych ochroną konserwatorską zapisanych jest kilkadziesiąt drzew, w tym gatunki: dąb szypułkowy (*Quercus robur*), dąb bezszypułkowy (*Quercus petraea*), jesion wyniosły (*Fraxinus Excelsior*), świerk pospolity (*Picea bies*), cis pospolity (*Taxus baccata*) (tabela 29.).

Tabela 29. Pomniki przyrody w gminie Czerniejewo

Lp.	Nr rejestru wojew.	Nr zarządzenia data	Opis	Położenie
1	1010/00	Rozporządzenie Nr 8/00 Woj. Wlkp. z dnia 12.09.2000r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. nr 63 poz.837 z 2000r.) 10.10.2000 r.	Dąb szypułkowy obwód: 390 cm, wysokość: 27 m	Skarb Państwa Agencja Nieruchomości Rolnych (park pałacowy)
2	1011/00		Dąb szypułkowy obwód: 400 cm, wysokość: 29 m	
3	1012/00		Dąb szypułkowy obwód: 334 cm, wysokość: 30 m	
4	1013/00		Dąb szypułkowy obwód: 345 cm, wysokość: 34 m	
5	10114/00	Rozporządzenie Nr 8/00 Woj. Wlkp. z dnia 12.09.2000 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. nr 63 poz.837 z 2000r.) 10.10.2000 r..	Dąb szypułkowy obwód: 315 cm, wysokość: 30 m	Skarb Państwa Agencja Nieruchomości Rolnych (park pałacowy)
6	1015/00		Dąb szypułkowy obwód: 320 cm, wysokość: 31 m	
7	1016/00		Dąb szypułkowy obwód: 385 cm, wysokość: 29 m	
8	1017/00		Dąb szypułkowy obwód:320 cm, wysokość: 34 m	
9	1018//00		Dąb szypułkowy obwód: 330 cm, wysokość: 26 m	
10	1019//00		Świerk pospolity obwód: 265 cm, wysokość: 36 m	
11	1020//00		Świerk pospolity obwód: 265 cm, wysokość: 32 m	
12	1021//00		Cis pospolity obwód:280 cm, wysokość: 27 m	

Lp.	Nr rejestru wojew.	Nr zarządzenia data	Opis	Położenie
13	1022//00		Jesion wyniosły obwód: 280 cm, wysokość: 27 m	
14	1023//00		Jesion wyniosły obwód: 280 cm, wysokość: 31 m	
15	1024//00		Jesion wyniosły obwód: 405 cm, wysokość: 35 m	
16	1025//00		Buk pospolity obwód: 405 cm, wysokość: 35 m	
17	353	Zarządzenie Nr 52/88 Woj. Pozn. z dnia 30.12.1988 r. (Dz. Urz. Woj. Poz. Nr 5, poz. 20 z 1989 r.) 29.03.1989 r.	Dęby szypułkowe (aleja 105 drzew) Obwód: 150-250 cm, wysokość: 20 m	Rząd przy drodze przecinającej szosę Czerniejewo- Goranin
18	356/98	Orzeczenie Nr 356/98 PWRN z dnia 28.03.1957 r.; Dz. Urz. WRN Nr 7 z 1957 r.	Dąb szypułkowy Wiek: 260 lat, obwód 420 cm wysokość 29 m	133f
19	358/99		Dąb szypułkowy Wiek: 260 lat, obwód 476 cm wysokość 28 m	
20	359/100		Dąb szypułkowy Wiek: 260 lat, obwód: 220 cm Wysokość: 28 m	
21	357	Decyzja z up.woj. z 17.09.1981r., Dz. Urz. WRN Nr 1, poz. 13 z 1981 r.	Dąb szypułkowy Wiek: 220 lat, obwód: 660 cm wysokość: 25 m	130h
22	354	Decyzja z up.woj. z 17.09.1981 r.	Dąb szypułkowy wiek 160 lat, obwód: 240 cm wysokość: 26 m	130f
23	355/97	Orzeczenie Nr 359/1 PWRN z dnia 28.03.1957 r. Dz. Urz. WRN Nr 7 z 1957 r.	Dąb szypułkowy Wiek: 270 lat, obwód: 490 cm Wysokość: 31 m	129a
24	355	Decyzja z up. woj. z 17.09.1979 r.; Dz. Urz. WRN Nr 1 poz. 13 z 1981 r.	Dąb szypułkowy Wiek: 270 lat, obwód: 465 cm Wysokość: 30 m	130a leśnictwo Linery
25	353/95	Orzeczenie Nr 353/95 PWRN z 28.03.1957 r.; Dz. Urz. WRN Nr 7 z 1957 r.	Dąb szypułkowy Wiek: 220 lat, obwód: 480 cm Wysokość: 29 m	180j leśnictwo Robakowo
26	352/94	Orzeczenie Nr 353/95 PWRN z 28.03.1957 r.; Dz. Urz. WRN Nr 7 z 1957 r.	Dąb szypułkowy Wiek: 160 lat, obwód: 585 cm Wysokość: 25 m	192l, leśnictwo Karew

źródło: Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Czerniejewo, 2010

Rys.10. Lokalizacja rezerwatów przyrody w gminie Czarniejewo

Źródło: UMiG Czarniejewo, 2011

Rezerwat „**Modrzew Polski w Noskowie**” o powierzchni 1 ha (leśny, objęty ochroną czynną) utworzono na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa z dnia 25 listopada 1954 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 114, poz. 1638) w celu zachowania drzewostanu modrzewia polskiego (*Larix polonica*) występującego na wyspowym stanowisku niżowym w drzewostanie sosnowym typu boru świeżego. Poza modrzewiem i sosną na jego obszarze występują również: grab, brzoza i dąb. W ubogim runie obok dominującej borówki czarnej można wyróżnić: konwalię dwulistną, konwalię majową i poziomkę pospolitą.

Rezerwat „**Wiązy w Nowym Lesie**” (leśny, objęty ochroną czynną) utworzono na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa z dnia 5 listopada 1954 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1954 r. Nr 114, poz. 1638) w celu zachowania fragmentu lasu mieszanego o charakterze zespołu naturalnego z udziałem wiązu w składzie gatunkowym. Na podstawie Rozporządzenia Nr 35/2003 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2003 r. Nr 134, poz. 2510) oraz Rozporządzenia Nr 50/2003 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 25 września 2003 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2003 r. Nr 157, poz. 2947) zmieniono granice i powierzchnię rezerwatu na 6,78 ha, a jako cel ochrony przyjęto zachowanie dobrze wykształconego lasu liściastego reprezentującego grąd środkowoeuropejski *Galio sylvatici-Carpinetum* z bogatą florą runa. Oprócz wiązu drzewostan rezerwatu budują: dąb, grab, olcha, brzoza, pojedynczo lub

sporadycznie występują: klon polny, osika, wierzba, jarzębina, a z krzewów leszczyna, kruszyna, szakłak głóg.

Rezerwat „Bielawy” (leśny, objęty ochroną ścisłą) utworzono Zarządzeniem Nr 254 Ministra Leśnictwa z dnia 5 listopada 1954 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1954 r. Nr 114, poz. 1639) w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu liściastego. Cała powierzchnia rezerwatu stanowi jeden kompleks o ogólnej powierzchni 20,01 ha i znajduje się w posiadaniu Nadleśnictwa Czerniejewo. Rezerwat zabezpieczony jest otuliną obejmującą przyległe drzewostany w oddziałach: 86 g, 87 c, d, h, i oraz 88 d, i, k, l. Rezerwat objęto ochroną ścisłą na podstawie Rozporządzenia nr 215/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bielawy” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 198, poz. 4694), jako cel ochrony przyrody w rezerwacie przyjęto ochronę ekosystemów żyznych lasów liściastych grądu niskiego *Galio sylvatici-Carpinetum stachyetosum* oraz łągu wiązowo-jesionowego *Ficario-Ulmetum minoris* wraz z bogactwem siedliska leśnego i różnorodnością biotyczną. Do jednych z osobliwości tego rezerwatu należy zaliczyć występowanie grądu o charakterze grądu wysokiego i grądu niskiego z naturalnym drzewostanem dębowym i domieszką wielu gatunków liściastych oraz w pełni wykształconym runem o składzie florystycznym typowym dla wszystkich syntaksonów klasy *Quercus-Fagetea*. Drzewostan budują: dąb szypułkowy, grab zwyczajny i wiąz pospolity. W domieszce występują: brzoza brodawkowata i omszona, klon polny, jesion wyniosły, olsza czarna, topola osika, sosna zwyczajna, grusza pospolita, klon jawor, lipa drobnolistna, jarzab pospolity, buk zwyczajny, klon zwyczajny oraz sztucznie wprowadzone gatunki niepożądane, jak: świerk i kasztanowiec.

Na terenie rezerwatu „Bielawy” (w części południowo-zachodniej) zinwentaryzowano 11 egzemplarzy modrzewia polskiego (*Larix polonica*) o okazałych rozmiarach. Z innych osobliwości przyrodniczych występuje w rezerwacie kilka stanowisk, rzadkiej na tym terenie perłówki jednokwiatowej (*Melica uniflora*) oraz zasiedlone gniazdo bociana czarnego na okazałej sośnie w północno-zachodnim krańcu rezerwatu.

Zasięg działania Nadleśnictwa Czerniejewo wchodzi w skład systemu przyrodniczego ujętego w ramy **Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET-PL**, którą tworzą obszary węzłowe oraz wchodzące w ich skład biocentra i strefy buforowe powiązane funkcjonalnie i przestrzennie za pomocą korytarzy ekologicznych. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa wyróżniono część krajowego obszaru węzłowego (Pojezierza Gnieźnieńskiego) oraz obszary węzłowe o znaczeniu lokalnym, leśne i leśno-polne pełniące swoje funkcje na niższym poziomie. Wszystkie obszary węzłowe mają przestrzenną łączność poprzez korytarze ekologiczne o liniowym i pasowym układzie.

Przez teren gminy Czerniejewo przebiegają korytarze ekologiczne: Dolina Wrześnicy oraz Dolina Małej Wrześnicy. Lokalne powiązania ekologiczne łączą poszczególne obszary chronione w jeden ciągły system (systemy dolin – poza obszarami chronionego krajobrazu). Dolina Wrześnicy i Małej

df

Wrześnicy tworzą korytarze środowiskowe pomiędzy autonomiczną strefą wododziałową na linii Pniewy – Poznań – Gniezno na północy oraz pradoliną Warty i Nadwarciańskim Parkiem Krajobrazowym na południu.

W południowej części gminy wyznaczono proponowany **obszar Natura 2000 Grądy Czerniejewskie** (kod obszaru PLH 300049). Obszar o łącznej powierzchni 1212,90 ha obejmuje część równiny sandrowej o nieznacznej deniwelacji terenowej położonej w granicy mezoregionu – Równiny Wrzesińskiej. Cały teren Ostoi leży w zlewni prawobrzeżnego dopływu Warty – Wrześnicy. System hydrologiczny stanowią niewielkie, przez znaczną część roku, wyschnięte cieki (zwykle rowy melioracyjne) uchodzące do Wrześnicy. Lasy Czerniejewskie, choć są od wieków użytkowane gospodarczo, to należą do najlepiej zachowanych w Wielkopolsce. Przeważają tam drzewostany mieszane. Na szczególną uwagę zasługują najlepiej w Wielkopolsce wykształcone i zachowane fitocenozy grądów środkowoeuropejskich *Galio Silvatici-Carpinetum*, które zajmują największą powierzchnię na terenie Ostoi. Przedmiotem ochrony jest również pachnia dębowa (*osmoderma eremita*) Tereny towarzyszące równoleżnikowo usytuowanym dopływom Wrześnicy zajęte są przez łągi jesionowo-olszowe *Fraxino-Alnetum*. Istotne znaczenie mają także łąkowe lasy dębowo – wiązowo – jesionowe *Ficario-Ulmetum*. Mapę obszaru przedstawia *Załącznik 1*.

Spośród gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory na omawianym obszarze występuje bóbr europejski oraz kumak nizinny. Na obszarze zlokalizowano następujące rezerваты przyrody: Bielawy, Wiązy w Nowym Lesie, Modrzew Polski w Noskowie.

Do terenów objęte ochroną znajdujących się w bliskim sąsiedztwie gminy Czerniejewo należą:

- w odległości ok. 3 km Park Krajobrazowy Promno,
- w odległości ok. 3,8 km Lednicki Park Krajobrazowy,
- w odległości ok. 3 km obszar Natura 2000 PLH300030 Ostoja koło Promna
- w odległości ok. 3,2 km obszar Natura 2000 PLH300038 Dolina Cybiny
- w odległości ok. 16 km obszar Natura 2000 PLB300006 Dolina Małej Wełny pod Kiszkowem.

Ponadto na terenie gminy znajdują się dwie strefy ochrony ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania bociana czarnego. W odległości ok. 2,1 km od granicy gminy od strony wschodniej znajdują się strefa kani czarnej. W odległościach odpowiednio 2,8 km i 4,2 km od strony wschodniej znajdują się strefy bociana czarnego, a w odległości ok. 2,4 km strefa kani rudej.

3.8. Poważne awarie

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.) **poważną awarię** stanowi zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których

występuje jedna lub więcej substancji niebezpiecznych, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi, środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Ochrona środowiska przed poważną awarią, zgodnie z art. 243 ww. ustawy oznacza *zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować awarię oraz ograniczanie jej skutków dla ludzi i środowiska*. Zadanie to spoczywa na przedsiębiorcach zarządzających zakładami stwarzającymi zagrożenie wystąpienia awarii, stosującymi i magazynującymi substancje niebezpieczne oraz dokonującymi przewozu tych substancji oraz na organach administracji publicznej, w zakresie wyznaczonym przez powyższą ustawę.

Zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w zależności od rodzaju, kategorii i ilości znajdujących się w nich substancji niebezpiecznych dzieli się na zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR) i zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR). Powyższą kwalifikację przeprowadza się na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2002 r. Nr 58, poz. 535).

Nadzór nad podmiotami, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii, stanowi zadanie Inspekcji Ochrony Środowiska. Podmioty, w których istnieje największe niebezpieczeństwo wystąpienia awarii przemysłowych zostały zewidencjonowane. W tym celu utworzono rejestr potencjalnych sprawców poważnych awarii, który według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku obejmował w województwie wielkopolskim 115 zakładów. Do zadań z Inspekcji Ochrony Środowiska należy również:

- kontrola podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii,
- prowadzenie szkoleń dla organów administracji oraz podmiotów, o których mowa powyżej,
- współdziałanie w akcjach zwalczania poważnych awarii z organami właściwymi do ich prowadzenia,
- badanie przyczyn powstawania poważnych awarii i nadzór nad usuwaniem ich skutków dla środowiska.

Na terenie gminy Czarniejewo **brak przedsiębiorstw kwalifikujących się do zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii.**

Potencjalne zagrożenie dla środowiska i zdrowia człowieka na terenie gminy stanowi transport substancji niebezpiecznych odbywający się na jej obszarze. W przypadku wystąpienia skażenia środowiska w wyniku wypadku (drogowego, kolejowego) z udziałem substancji niebezpiecznych oraz w przypadku kiedy sprawca zdarzenia pozostaje nieznany, obowiązek usunięcia zagrożenia spoczywa na Staroście. W przypadku poważnych awarii, ważne jest opracowanie programu informowania społeczeństwa o wystąpieniu awarii oraz edukacja na temat sposobu postępowania w takich sytuacjach.

4. Problemy ochrony środowiska zidentyfikowane w gminie Czerniejewo

Zdefiniowanie problemy w dziedzinie ochrony środowiska przyrodniczego gminy Czerniejewo przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 30. Problemy ochrony środowiska w gminie Czerniejewo

Element środowiska	Zidentyfikowany problem
Wody powierzchniowe i podziemne	<ul style="list-style-type: none"> - brak w pełni rozwiniętego systemu odprowadzania ścieków bytowych, obejmującego swym zasięgiem cały obszar gminy, - niedostateczna kontrola gospodarki ściekowej prowadzonej w gospodarstwach domowych niepodłączonych do zbiorczej kanalizacji sanitarnej, - brak ewidencji ilości przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nieobjętych budową zbiorczej sieci kanalizacyjnej, - eutrofizacja wód Wrześnicy, - możliwe zanieczyszczenie wód odciekami z nieczynnego składowiska odpadów komunalnych innych niż niebezpieczne i obojętne w Czerniejewie
Powietrze atmosferyczne	<ul style="list-style-type: none"> - pogorszenie jakości powietrza, wskutek emisji zanieczyszczeń z małych lokalnych kotłowni węglowych i indywidualnych palenisk domowych, w których podstawowym nośnikiem grzewczym jest węgiel kamienny, - zjawisko współpalania odpadów w gospodarstwach domowych, - niezadowalająca jakość nawierzchni dróg na terenie gminy, - niski udział odnawialnych źródeł energii,
Gleby	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczne przestrzeganie przez rolników Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, - niekontrolowane wprowadzanie zanieczyszczeń do gleb, - nielegalne wyrobiska z których eksploatuje się żwir i piasek, - niezrekultywowane, nieczynne składowisko odpadów komunalnych innych niż niebezpieczne i obojętne w Czerniejewie, - dzikie „wysypiska” śmieci,
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczna ilość obszarów zieleni śródpolnej,
Hałas	<ul style="list-style-type: none"> - brak ewidencji źródeł hałasu przemysłowego,

Element środowiska	Zidentyfikowany problem
	– brak badań emisji hałasu na drogach o największym natężeniu ruchu na terenie gminy.

5. Uwarunkowania wynikające z dokumentów nadrzędnych

Założenia wyjściowe do opracowania Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Czarniejewo opierają się na uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych. Zewnętrzne dotyczą większego obszaru: powiatu, województwa, kraju, a wewnętrzne wynikają z zamierzeń rozwojowych Gminy i mają wpływ na rozwój gospodarczy, społeczny, a także środowiskowo-przestrzenny.

Aktualizacja Programu nie zawiera zapisów, które byłyby sprzeczne z przepisami ustawy – *Prawo ochrony środowiska* lub z innymi przepisami w tym: ustawy o odpadach, *Prawa wodnego*, *Prawa geologicznego*, ustawy o ochronie przyrody, ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Kształt Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska determinują ustalenia, rekomendacje, cele i zadania wynikające z:

- obowiązującego systemu prawa ochrony środowiska w Polsce, w tym zobowiązań w zakresie ochrony środowiska wynikających z procesu akcesji Polski do Unii Europejskiej oraz innych zobowiązań międzynarodowych;
- dokumentów koncepcyjnych i strategicznych z obszaru ochrony środowiska i planowania przestrzennego oraz ze strategii i polityk sektorowych w tym:
 - Polityka Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016,
 - Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013,
 - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego,
 - Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2019,
 - Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gnieźnieńskiego.
- z dokumentów opracowanych dla gminy Czarniejewo:
 - Strategii Rozwoju Gminy Czarniejewo
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarniejewo

5.1. Uwarunkowania wynikające z dyrektyw UE oraz polityki krajowej

Program ochrony środowiska odzwierciedla pewne ogólne zasady, które leżą u podstaw polityki ochrony środowiska w Unii Europejskiej oraz odwołuje się do polityki ekologicznej państwa. Najważniejsze dyrektywy unijne dotyczące ochrony środowiska zostały transponowane do prawa polskiego głównie na podstawie ustawy *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. Pozostałe przepisy zawarto w wielu innych ustawach i rozporządzeniach.

Podstawę polityki ochrony środowiska Wspólnoty Europejskiej stanowi VI Program Działań na Rzecz Ochrony Środowiska (6th European Action Plan – EAP). Przedstawia on strategię środowiskową, która podkreśla istotność działań szczególnie w sferach: zmian klimatycznych, ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, środowiska naturalnego i zdrowia oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych i racjonalnej gospodarki odpadami. Priorytetowe pola działania pozwolą na skuteczną walkę z problemami napotkanymi zarówno na szczeblu wspólnotowym, krajowym jak i lokalnym. W odniesieniu do celów głównych stworzono strategię tematyczne w sprawie zanieczyszczenia powietrza, zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ich recyklingu, środowiska morskiego, gleby, pestycydów, wykorzystywania zasobów naturalnych i środowiska miejskiego.

Ponadto VI Program Działań kładzie nacisk na:

- egzekwowanie obowiązującego prawodawstwa w zakresie środowiska; uwzględnienie we wszystkich obszarach polityki UE (takich jak rolnictwo, rozwój, energia, rybołówstwo, przemysł, rynek wewnętrzny, transport) potencjalnego wpływu na środowisko;
- zaangażowanie przedsiębiorstw i konsumentów w poszukiwanie rozwiązań problemów związanych ze środowiskiem;
- dostarczenie społeczeństwu informacji niezbędnych do dokonywania wyborów przyjaznych dla środowiska;
- uświadamianie obywatelom znaczenia rozsądnego wykorzystywania gruntów w celu ochrony siedlisk przyrodniczych i krajobrazów oraz zmniejszenia zanieczyszczenia w miastach.

5.2. Polityka Ekologiczna Państwa

Cele polityki ekologicznej państwa nakreślają konkretne wyzwania i obszary zainteresowania dla gminnego programu ochrony środowiska. W sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych podstawowe cele to:

- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej przyrody na różnych poziomach organizacji wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną,
- racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej z zachowaniem bogactwa biologicznego,

- racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych, dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem,
- ochrona powierzchni ziemi, a w szczególności ochrony gruntów użytkowanych rolniczo poprzez rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju, przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno – błotnych przez czynniki antropogeniczne oraz zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych poprzez przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej,
- racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz ochrona tych zasobów przed ilościową i jakościową degradacją

W zakresie poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego główne cele to:

- dalsza poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska,
- poprawa jakości powietrza: redukcja emisji SO₂, NO_x i pyłu drobnego,
- ochrona zasobów wodnych, utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, zachowanie i przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków,
- racjonalna gospodarka odpadami,
- zmniejszenie narażenia społeczeństwa na ponadnormatywne działanie hałasu i zabezpieczenie przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- stworzenie efektywnego nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek.

Cele i zadania zawarte w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Czarniejewo są zgodne z Polityką Ekologiczną Państwa. Program dokonuje transpozycji założeń ochrony środowiska wynikającej z Polityki na obszar gminy Czarniejewo.

5.3. Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego

Celem strategicznym polityki ekologicznej województwa wielkopolskiego do 2019 roku jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego województwa (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) oraz harmonizacja rozwoju gospodarczego i społecznego z ochroną walorów środowiskowych.

Celowi temu podporządkowane są cele szczegółowe, ujęte w trzech blokach tematycznych, tj.:

- OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH
- POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO
- DZIAŁANIA SYSTEMOWE

I OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH

Cel	Najważniejsze kierunki działań do 2019 roku:
<p>Cel 1. Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz stworzenie spójnego systemu obszarów chronionych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dalsze rozpoznanie obszarów o dużej różnorodności biologicznej w celu ich ochrony prawnej. 2. Rozbudowa systemu obszarów chronionych w województwie wielkopolskim. 3. Opracowanie planów ochrony parków krajobrazowych. 4. Kontynuacja wdrażania sieci Natura 2000. 5. Utrzymanie różnorodności siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków. 6. Utrzymanie różnorodności gatunków, w tym opracowanie i wdrażanie planów ochrony dla gatunków zagrożonych. 7. Wzmocnienie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w planowaniu przestrzennym. 8. Intensyfikacja wdrażania i promocji programów rolnośrodowiskowych. 9. Renaturalizacja i poprawa stanu zniszczonych ekosystemów, zwłaszcza wodno-błotnych, rzecznych i leśnych. 10. Prowadzenie szkoleń i edukacji (formalnej i nieformalnej) w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej. 11. Utrzymanie i rozwój terenów zieleni.
<p>Cel 2. Zwiększanie lesistości województwa oraz prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja zrównoważonej gospodarki leśnej. 2. Prowadzenie zalesień gruntów rolnych. 3. Ujmowanie w dokumentach planistycznych gruntów do zalesień, wyznaczanie w mpzp granic rolno-leśnych. 4. Tworzenie spójnych kompleksów leśnych, szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów. 5. Systematyczna zmiana struktury wiekowej i składu gatunkowego drzewostanów, w celu dostosowania ich do charakteru siedliska i zwiększenia różnorodności genetycznej i biologicznej biocenoz leśnych. 6. Odbudowa zdegradowanych siedlisk leśnych. 7. Kontynuacja monitoringu środowiska leśnego w celu rozpoznania stanu lasu, przeciwdziałania pożarom, rozwojowi szkodników i chorób. 8. Prowadzenie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju przez nadleśnictwa i inne instytucje oraz organizacje pozarządowe. 9. Wdrażanie programu małej retencji na terenach leśnych. 10. Ochrona różnorodności biologicznej w lasach prywatnych.
<p>Cel 3. Zrównoważone Użytkowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i suszą</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja harmonogramu wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej w regionie wodnym Warty. 2. Wdrażanie Dyrektywy Powodziowej w regionie wodnym Warty. 3. Objęcie ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów zalewowych rzek. 4. Przebudowa, rozbudowa i budowa wałów przeciwpowodziowych. 5. Budowa i modernizacja zbiorników retencyjnych. 6. Odbudowa zniszczonych obiektów hydrotechnicznych. 7. Budowa obiektów małej retencji. 8. Modernizacja melioracji szczegółowych. 9. Budowa przepławek dla ryb. 10. Ustanawianie i odpowiednie zagospodarowywanie stref ochronnych ujęć wód podziemnych.